

EEN BRIEF VAN DS. G.H. KERSTEN

Rotterdam, 30 juni 1945.

Geliefde broeder van Zweden met de Uwen:

Wat waren wij verheugd na zo langen tijd enig bericht van u te mogen ontvangen en uw zoon te ontmoeten. Wel hebben wij van het Rode Kruis, zodra dit mogelijk was, u en andere vrienden een brief gezonden, maar wij vernamen niet, of die ooit zijn terechtgekomen. En ziedaar, stond ineens uw zoon bij ons in huis. Hij ziet er zeer goed uit en vertelde ons veel uit Amerika, waarheen zo dikwijls onze gedachten zijn uitgegaan.

Sinds het bericht van het overlijden van de geliefde Broeder Ds. Van de Hoef, hadden wij niets meer vernomen. Nu staat gij alleen voor al de gemeenten, daar naar ik vernam, ook Ds. Wielhouwer niet meer spreken kan en geheel blind is. Och, dat de Heere Zich over Zijn Kerk ontferme! Er is veel geschied, teveel om in een brief te vertellen. In 1940 is Rotterdam vreselijk gebombardeerd, verraderlijk, omdat er over de overgave nog onderhandeld werd. Wat bange nachten zijn er toen doormaakt. Ons huis beefde; dag en nacht kwamen wij niet uit de kleren. Mijn vrouw kreeg vreselijke hartkloppingen. Ik werd verwaardigd Gods oordelen als rechtvaardig te zien om der zonden wil en vol van Zijn Majesteit, zodat ik buigen mocht onder het aanbiddelijk Opperwezen. Dat is mij gedurig tot sterkte geweest in al die jaren, waarin wij zijn geplunderd, gesard, getyranniseerd. Twee en een half jaar zijn wij uit ons huis gebannen, en hebben wij bij Jannie ingewoond. Er is veel van ons gestolen. In november jongstleden zijn wij teruggekeerd en allen nog in leven, hoewel wij met de

kinderen dikwijls in grote bezwaren verkeerd hebben. Drie jongens zijn ondergedoken, om niet naar Duitsland gevoerd te worden. Twee zaten er met hun gezinnen bij ons weggekropen tussen het plafond en de vloer, als er gebeld werd. Eens toen ik een man doorgelaten had, die niet naar huis mocht, hebben wel twaalf soldaten als gekken in onze tuin geschoten en daarna geheel het huis doorzocht, bedden omgekeerd, kasten leeggehaald, enzovoorts. Maar zij hebben niemand gevonden, omdat ik achter hun rug Sam verbergen kon in een kamer, waarin zij reeds geweest waren.

Dr. Hage (de schoonzoon) heeft meer dan drie en een half jaar het allergevaarlijkste werk verricht als politie-arts, om mensen die tot de dood veroordeeld waren, uit de gevangenis te verlossen en het leven te redden. Het is vreselijk, zo de Duitsers hier hebben huisgehouden. Telkens en telkens weer werden onschuldigen doodgeschoten en lagen hun lijken op straat. Maar de Heere heeft ons goedertierenlijk verlost.

Wat Rotterdam betreft, er was besloten de stad tot de laatste steen te verdedigen en alle gebouwen in de lucht te laten vliegen. Deze waren reeds met mijnen onderlegd. En zie, de Heere heeft het verhinderd. De verwoester werd zelf verwoest. Ik had deze week Ds. Dorrestein van Opheusden nog bij mij. Op dat dorp staat geen bewoonbaar huis meer. Kerk en pastorie liggen geheel in puin. Hij zelf heeft niets meer en een dochter van hem werd voor zijn ogen doodgeschoten en zijn zoon met 18 granaatscherven gewond. Die is nu weer beter. Ook in de gemeenten Aalburg, Wijk, Meeuwen, enzovoorts, is het niet veel

beter. Wij verwachten dat de Synode, die in september staat gehouden te worden, een algemene collecte zal uitschrijven. Er bestaat zelfs nog een commissie, die ten tijde van het bombardement werkte, en die zal de gelden wel verdelen, naar de nood die er heerst. Wij zijn blij, dat de Amerikaanse gemeenten aan ons hebben gedacht en haar liefde bewezen, door gelden bijeen te brengen. Misschien wilt u ze aan mij verzenden, als er gelegenheid is daar ik in de commissie zitting had. Maar haast is er niet mede, omdat wij nog niet kunnen bouwen. Uit Zeeland hebt u reeds bericht gehad zoals ik van uw zoon vernam. Jammer dat hij niet even bij Adri is geweest, die naast Ds. Van den Berg woont, maar dat heeft hij niet geweten. Nu komt hij al eens hier en zitten wij gezellig te praten. Hij heeft hier ook Adri ontmoet. Zeeland was reeds een half jaar eerder bevrijd dan Noord-Holland. O, wat is hier een armoede geleden. Ik heb van week tot week uitdeling kunnen houden, al kostte het zeer veel moeite om alles hier te krijgen, en aan de controle te onttrekken, want elke keer wilde men alles in beslag nemen. Het was weinig, maar de mensen waren zeer verblijd. Uit verschillende gemeenten werd hulp geboden. Vooral Ds. Bel van Dirksland heeft veel voor ons gedaan. De mensen aten niet alleen de spruitkool, maar ook de bladeren en zelfs de stronken op. Ik had paardekoekjes, die van stof van de dorsvloer gemaakt waren en leden der gemeente aten deze aan mijn deur uit de vuist op. O, Broeder Van Zweden, de tranen stonden mij meermalen in de ogen. Zelf hebben wij geen honger geleden, al zijn wij veel magerder geworden en vooral mijn vrouw, die zoudt gij niet meer kennen; maar wij hadden nog eten, doch vele mensen in de stad stierven van de honger. Sinds wij zijn verlost, is dat veel beter. Het was zeer op tijd, wilden er geen honderden en duizenden sterven. Gij weet zeker, dat ik zeer ernstig ziek geweest ben, Coronathrombose. Het was, of ik in een ogenblik het leven ontzong. Och, ik had reeds zolang gelopen met vreselijke pijnen in de borst, maar toen was het aan het einde. Doch o, Geliefde Broeder, wat ware ik gemakkelijk gestorven. Ik kan in geen woorden uitdrukken, wat het is te zinken op de vaste grond van Jezus' zoenverdiensten, Die al mijn zonden bedekt en in de gemeenschap met Zijn Vader een voorsmaak van de eeuwige zaligheid gaf. Neen, zo is sterven geen sterven. Drie maanden heb ik niet gepreekt, doch nu mag ik weer geregeld voorgaan, al kan ik niet dag en nacht werken als weleer. Met de kinderen gaat het wel. Sam en Mies en Henk zijn alles verloren. Hier zijn twee kinderen geboren en wij hadden geen hemdje om aan te doen. Zij hadden niets meer dan de kleren die zij aan hadden. En van Henk is een zoon geboren in de constistoriekamer te 's-Gravenpolder. Nu zitten ze zonder broodwinning. Adri heeft een grote brand gehad en vele duizenden gulden schade. Maar de Heere kan het maken. Hij bemoedigde mij zeer uit Psalm 27 en ik mocht geloven, dat ik het goede den

Heere zou zien in het land der levenden. Gij weet dat Ds. Heikoop bij een bombardement is omgekomen in Utrecht? Hij was juist naar het ziekenhuis gegaan en dat is toen gebombardeerd. Ds. Vreugdenhil is overleden, en ook Ds. Van Oordt, die tot in zeer hoge ouderdom de kerk heeft mogen dienen.

Donderdag is Ds. Blok beroepbaar gesteld. Hij heeft gaven om te spreken en is in grote achting bij de gemeenten. Een nieuwe student is aangenomen, een jongen van 20 jaar. Er zijn op heden nog 8 studenten, dus enige hoop voor de gemeenten. Dr. Steenblok is tot ons overgekomen uit de Gereformeerde Kerken. Daar is hij zeer verdrukt om der waarheid wil. Hij is doorkneed in de oude schrijvers en zeer eenvoudig, zodat de gemeenten hem gaarne horen. Wij hebben hem beroepen en hij heeft het beroep aangenomen, zodat onze gemeenten weldra twee leraren hebben zal, maar wij hebben drie kerkgebouwen. Ook geeft dr. Steenblok les aan de school. Ik wilde wel dat u hem eens ontmoette.

Nu heb ik zo een en ander medegedeeld.

Zouden wij elkander nog eens mogen zien van aangezicht tot aangezicht? Wilt u aan de gemeenten deze brief laten lezen, of ter kennis brengen? Ik heb via het Rode Kruis ook Broeder Schelling geschreven, maar hoorde niets. Is Ds. Wielhouwer nog in Grand Rapids?

Geliefde Broeder, zijt met uw vrouw en al de gemeenten den Heere bevolen; groet allen.

Leeft Arendje nog in Kalamazoo? Ontvangt met uw vrouw en kinderen de bijzondere groeten ook van mijn vrouw en kinderen; groet de Weduwe Verblaauw en de haren. Wij zouden wel eens even naar Amerika willen vliegen.

Uw vriend en Broeder,

Ds. G.H. Kersten.

(Deze brief is eerder gepubliceerd in "Het Kerkblad".)

Ds. J. van Zweden.

Ds. G.H. Kersten.